TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. spalio 27 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — SESV 267 straipsnis — Teisingumo Teismo kompetencija — Sąvoka „Sąjungos teisės nuostata“ — Direktyva 89/106/EEB — Valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su statybos produktais, derinimas — Europos standartizacijos komiteto (ESK) patvirtintas standartas remiantis Europos Komisijos mandatu — Standarto paskelbimas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje — Suderintas standartas EN 13242:2002 — Nacionalinis standartas, perkeliantis suderintą standartą EN 13242:2002 — Sutartiniai ginčai tarp privačių asmenų — Produkto atitikties (neatitikties) nacionaliniam standartui, perkeliančiam suderintą standartą, konstatavimo metodas — Produkto atitikties (neatitikties) šiam standartui konstatavimo data — Direktyva 98/34/EB — Informavimo procedūra techninių standartų ir reglamentų srityje — Taikymo sritis“

Byloje C-613/14

dėl *Supreme Court* (Aukščiausiasis Teismas, Airija) 2014 m. gruodžio 19 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. gruodžio 30 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

James Elliott Construction Limited

prieš

Irish Asphalt Limited

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan ir D. Šváby (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. lapkričio 19 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *James Elliott Construction Limited*, atstovaujamos SC E. Barington, BL C. Donnelly ir SC B. Shipsey, įgaliotų solisitoriaus D. O’Donovan,

— *Irish Asphalt Limited*, atstovaujamos SC T. Hogan, baristerio D. Conlan Smyth, BL N. Buckley, įgaliotų solisitorės N. Mulherin,

* Proceso kalba: anglų.

— Airijos, atstovaujamos A. Joyce, L. Williams ir J. Quaney, padedamų SC B. Kennedy ir baristerės G. Gilmore,

— Europos Komisijos, atstovaujamos A. C. Becker, G. Braga da Cruz ir G. Zavvos,

susipažinęs su 2016 m. sausio 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 267 straipsnio, 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/106/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su statybos produktais, derinimo (OL L 40, 1989, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 9 t., p. 296; toliau – Direktyva 89/106), iš dalies pakeistos 1993 m. liepos 22 d. Tarybos direktyva 93/68/EEB (OL L 220, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 12 t., p. 173), 4 straipsnio, 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką (OL L 204, 1998, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 20 t., p. 337; toliau – Direktyva 98/34), paskutinį kartą iš dalies pakeistos 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/96/EB (OL L 363, 2006, p. 81), 1 ir 8 straipsnių bei suderinto standarto EN 13242:2002 „Kelių mineralinės medžiagos nesurištiems ir hidrauliškai surištiems mišiniams, naudojamiems inžineriniams statiniams ir keliams tiesti“ (toliau – suderintas standartas EN 13242:2002) išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Irish Asphalt Limited* ir *James Elliott Construction Limited* ginčą dėl skaldos produkto tiekimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 89/106

3 Direktyvos 89/106 pirmoje, ketvirtoje, šeštoje, septintoje, vienuoliktoje ir dvyliktoje konstatuojamosiose dalyse skelbiama:

„kadangi valstybės narės atsako už tai, kad pastatai ir inžineriniai statiniai jų teritorijoje būtų projektuojami ir statomi taip, kad tai nesukeltų pavojaus gyventojų, naminių gyvūnų ir nuosavybės saugumui, tuo pačiu metu laikantis kitų esminių reikalavimų dėl bendros gerovės;

<...>

kadangi 1985 m. birželį Europos Vadovų Tarybos patvirtintos Baltosios knygos dėl vidaus rinkos sukūrimo 71 dalyje teigiama, kad vykdant bendrą politiką didžiausias dėmesys bus skiriamas tam tikriems sektoriams, tarp jų statybos; kadangi techninių barjerų panaikinimas statybos srityje iki tokios ribos, kad jų negalima būtų panaikinti bendru lygiavertiškumo pripažinimu tarp visų valstybių narių, turi vykti priėmus naują požiūrį, kuris išdėstytas 1985 m. gegužės 7 d. Tarybos rezoliucijoje [OL C 136, 1985, p. 1], kurioje raginama apibrėžti esminius saugos reikalavimus bei kitus aspektus, kurie yra svarbūs bendrai gerovei, nemažinant jau galiojančių ir pasiteisinusių apsaugos lygių valstybėse narėse;

<...>

kadangi bus sudaryti aiškinamieji dokumentai, kuriais bus remiamasi pateikiant suderintus standartus arba kitas Europos technines specifikacijas ir formuluojant arba suteikiant Europos techninį liudijimą, kad būtų suteikta konkreti forma esminiams techniniams reikalavimams;

kadangi šie esminiai reikalavimai yra pagrindas rengiant suderintus Europos statybos produktų standartus; kadangi, norint gauti didžiausią įmanomą naudą bendrojoje vidaus rinkoje, pasiekti, kad kaip galima daugiau gamintojų patektų į tą rinką, užtikrinti galimai didžiausią rinkos skaidrumo laipsnį ir sukurti sąlygas suderintai bendrų taisyklių sistemai statybos pramonėje, turėtų būti kaip galima greičiau nustatyti kiek įmanoma labiau suderinti standartai; kadangi šiuos standartus kuria privačios įstaigos ir jie turi likti neprivalomais tekstais; kadangi šiuo tikslu Europos standartizacijos komitetas (ESK) ir Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas (EESK) yra pripažinti organizacijomis, kompetentingomis priimti suderintus standartus pagal bendras rekomendacijas dėl Komisijos ir tų dviejų organizacijų bendradarbiavimo, kurios buvo pasirašytos 1984 m. lapkričio 13 d.; kadangi šioje direktyvoje „suderintasis standartas“ reiškia techninę specifikaciją (Europos standartas arba suderintas dokumentas), kurią priėmė viena arba abi minėtosios organizacijos Komisijos suteiktu įgaliojimu, remiantis 1983 m. kovo 28 d. Tarybos direktyvos 83/189/EEB, nustatančios informacijos, susijusios su techniniais standartais ir techniniais reglamentais, pateikimo tvarką [OL L 109, 1983, p. 8], nuostatomis;

<...>

kadangi produktas yra laikomas tinkamu naudoti, jeigu jis atitinka suderintą standartą, Europos techninį liudijimą arba nesuderintą techninę specifikaciją, kuri yra pripažįstama Bendrijoje; kadangi tais atvejais, kai produktai nėra labai svarbūs dėl esminių reikalavimų ir jeigu jie ne visai atitinka galiojančias technines specifikacijas, jų tinkamumas naudoti gali būti patvirtintas kreipiantis į patvirtintąją įstaigą;

kadangi tokiu būdu tinkamais naudoti laikomi produktai yra lengvai atpažįstami pagal EB ženklą; kadangi juos laisvai platinti ir laisvai naudoti pagal paskirtį turi būti leidžiama visoje Bendrijoje.“

4 Šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad 1 straipsnyje minimi produktai, kurie numatyti naudoti statiniuose, galėtų būti teikiami rinkai tik su sąlyga, jeigu jie tinka numatytam tikslui, tai yra jų charakteristikos yra tokios, kad statiniai, į kuriuos jie bus įmontuojami, surenkami, pritvirtinami arba instaliuojami, gali, jeigu jie tinkamai suprojektuoti ir pastatyti, tenkinti 3 straipsnyje išvardytus esminius reikalavimus, kai tiems statiniams tokius reikalavimus reglamentuoja norminiai aktai.“

5 Minėtos direktyvos 3 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Esminiai reikalavimai, taikomi statiniams, kurie gali turėti įtakos produkto techninėms charakteristikoms, yra išdėstyti I priede. Gali būti taikomas vienas, keli arba visi šie reikalavimai; jų yra laikomasi per ekonomiškai pagrįstą eksploatavimo trukmę.“

6 Tos pačios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Šioje direktyvoje standartai ir techniniai liudijimai yra vadinami „techninėmis specifikacijomis“.

Šioje direktyvoje „suderinti standartai“ – tai techninės specifikacijos, priimtos ESK, EESK arba abiejų, Komisijai suteikus įgaliojimą [mandatą] pagal Direktyvą [83/189], remiantis Komiteto nuomone, nurodyta 19 straipsnyje, ir laikantis bendrųjų nuostatų, susijusių su Komisijos ir šių dviejų įstaigų bendradarbiavimu, pasirašytu 1984 m. lapkričio 13 d.

2. Valstybės narės daro prielaidą, kad [statybos] gaminiai yra tinkami naudoti, jeigu jie, būdami tinkamai suprojektuoti ir pagaminti, leidžia atlikti [statybos] darbus, kuriems jie yra skirti, ir kad jie atitinka esminius 3 straipsnyje nurodytus reikalavimus, kai jie yra paženklinti CE ženklu, rodančiu, kad gaminiai atitinka visas šios direktyvos nuostatas, tarp jų ir V skyriuje nustatytas atitikties įvertinimo procedūras, bei III skyriuje nustatytą procedūrą. CE ženklas rodo:

a) kad jie atitinka svarbiausius nacionalinius standartus, perkeldami į nacionalinę teisę suderintus standartus, į kuriuos nuorodos buvo paskelbtos *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*. Valstybės narės skelbia nuorodas į šiuos nacionalinius standartus;

b) kad jie atitinka Europos techninį liudijimą, išduotą III skyriuje numatyta tvarka;

arba

c) kad jie atitinka nacionalines technines specifikacijas, minimas šio straipsnio 3 dalyje, jeigu suderintų specifikacijų nėra; tokių nacionalinių techninių specifikacijų sąrašas rengiamas 5 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka.“

7 Direktyvos 89/106 6 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės netrukdo produktų, kurie atitinka šios direktyvos nuostatas, laisvo judėjimo, teikimo rinkai ar naudojimo jų teritorijoje.

Valstybės narės užtikrina, kad šių produktų naudojimo pagal jiems numatytą paskirtį netrukdytų taisyklės arba sąlygos, kurias nustato valstybinės įstaigos arba privačios įstaigos, veikiančios kaip valstybinė įmonė arba kaip valstybinė įstaiga, remdamosi savo monopoline padėtimi.“

8 Šios direktyvos 7 straipsnyje skelbiama:

„1. Tam, kad būtų užtikrinta [statybos] produktams taikomų suderintų standartų kokybė, tuos standartus turi nustatyti Europos standartų organizacijos pagal Komisijos suteiktus mandatus <...>.

2. Šie standartai formuluojami kiek įmanoma pagal [statybos] produktų eksploatacines savybes, atsižvelgiant į aiškinamuosius dokumentus.

3. Europos standartų organizacijoms sustačius standartus, Komisija paskelbia nuorodą į tokius standartus *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* C serijoje.“

9 Pagal 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Direktyva 89/106 (OL L 88, 2011, p. 5), 65 straipsnį Direktyva 89/106 buvo panaikinta. Tačiau šis reglamentas netaikytas *ratione temporis* pagrindinėje byloje nagrinėjamam ginčui.

Direktyva 98/34

10 Direktyvos 98/34, kuri pakeitė Direktyvą 83/189, 1 straipsnio 3, 4 ir 11 punktuose skelbiama:

„Šioje direktyvoje vartojamos sąvokos turi šią reikšmę:

<...>

3) „Techninė specifikacija“ – dokumente pateikti reikalavimai tokioms gaminio charakteristikoms kaip kokybės lygiai, darbiniai parametrai, sauga ar matmenys, taip pat reikalavimai parduodamo gaminio pavadinimui, terminijai, simboliams, bandymams ir bandymų metodams, pakavimui, žymėjimui ar ženklinimui etiketėmis ir atitikties įvertinimo procedūroms.

<...>

4) „Kiti reikalavimai“ – gaminiui keliami kiti nei techninė specifikacija reikalavimai, kuriais siekiama apsaugoti pirmiausia vartotojus ar aplinką ir kurie turi įtakos į rinką patekusio gaminio būvio ciklui, kaip antai jo naudojimo, perdirbimo, pakartotinio naudojimo ar utilizavimo sąlygos, jeigu jos gali žymiai [gerokai] paveikti gaminio sudėtį, esmines savybes ar jo pardavimą.

<...>

11) „Techninis reglamentas“ – techninės specifikacijos ir kiti reikalavimai arba paslaugų taisyklės, įskaitant atitinkamas administracines nuostatas, kurių būtina laikytis *de jure* ir *de facto* parduodant, teikiant paslaugą, steigiant paslaugų verslą arba naudojant valstybėje narėje ar didžiojoje jos dalyje, taip pat valstybių narių įstatymai ir kiti teisės aktai, išskyrus nurodytus 10 straipsnyje, draudžiantys gaminį gaminti, įvežti, parduoti ar naudoti, arba draudžiantys teikti paslaugą arba ja naudotis, arba steigti paslaugų teikėjo verslą.

De facto techniniais reglamentais laikoma:

— valstybės narės įstatymai ir kiti teisės aktai, kuriuose yra pateikiama nuoroda į technines specifikacijas arba į kitus reikalavimus, arba į paslaugų taisykles, arba į profesines ar praktikos nuostatas, kuriose savo ruožtu daroma nuoroda į technines specifikacijas, kitus reikalavimus arba į paslaugų taisykles, kurių atitiktis suteikia minėtų įstatymų ir kitų teisės aktų atitikties prielaidą,

— savanoriški susitarimai, kuriuose valstybės institucija yra susitariančioji šalis, ir kuriuose visuomenės labui yra numatyta laikytis techninių specifikacijų, kitų reikalavimų ar paslaugų taisyklių, išskyrus viešojo pirkimo konkursų specifikacijas,

— techninės specifikacijos, kiti reikalavimai arba paslaugų taisyklės, susijusios su fiskalinėmis ar finansinėmis priemonėmis, kurių reikalavimų atitiktis turi įtakos gaminių suvartojimui ar paslaugų naudojimui; techninės specifikacijos, kiti reikalavimai, arba paslaugų taisyklės, susijusios su nacionalinėmis socialinės apsaugos sistemomis, šiai grupei nepriklauso.“

11 Šios direktyvos 8 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1. Laikydamosi 10 straipsnio nuostatų, valstybės narės nedelsdamos pateikia Komisijai kiekvieno techninio reglamento projektą, išskyrus tuos atvejus, kai jis tik perima visą tarptautinio ar Europos standarto tekstą, kuomet užtenka pateikti informaciją apie atitinkamą standartą; jos taip pat pateikia Komisijai pagrindimą, kodėl būtina priimti tokį techninį reglamentą, jei priežastys nėra aiškios iš projekto.

<...>

Valstybės narės iš naujo pateikia projektą pirmiau nurodytomis sąlygomis, jeigu jų atlikti šio projekto pakeitimai, labai keičiantys jo taikymo sritį, sutrumpina iš pradžių numatytą įgyvendinimo terminą, prideda techninių specifikacijų ar reikalavimų arba padaro juos labiau ribojančius.

<...>

3. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai galutinę techninio reglamento redakciją.“

Standartas EN 13242:2002

12 Standartas EN 13242:2002 buvo parengtas Techninio komiteto CEN / TC 154 „Užpildai“ ir patvirtintas ESK 2002 m. rugsėjo 23 d. remiantis 1998 m. liepos 6 d. Komisijos mandatu (M 125 – ESK / EESK suteiktas mandatas dėl standartizacijos darbų suderintiems skaldos specialiai paskirčiai standartams įgyvendinimo; toliau – Mandatas M 125), priimtu pagal Direktyvą 89/106.

– Mandatas M 125

13 Mandato M 125 įžanga suformuluota taip:

„<...> Vienas iš [d]irektyvos tikslų yra pašalinti technines prekybos kliūtis statybų srityje, kiek jų negalima pašalinti abipusiu lygiavertiškumo pripažinimu visose valstybėse narėse. Taigi pirmame etape standartizacijos mandatai siejami su statybos produktais, kurie gali būti techninių prekybos kliūčių objekt[as].

Šio mandato tikslas – priimti suderintų Europos kokybės standartų nuostatas siekiant, pirma, „suvienodinti“ nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus (toliau – teisės aktai) ir, antra, nustatyti, kad šiuos standartus atitinkantys produktai būtų laikomi tinkamais naudoti pagal paskirtį, kaip numatyta [d]irektyvoje.“

14 Šio dokumento II skyriuje „Mandato įgyvendinimas“ skelbiama:

„1. ESK / EESK pateikia Komisijai išsamią darbų programą ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo patvirtinimo komitete, įsteigtame Direktyva 83/189.

<...>

5. Visi pasiūlymai dėl produktų, naudojimo ir medžiagų ar formų, nenumatytų mandate, bet kuriuos laiko būtinais techninis komitetas, įtraukimo turi būti pateikti Komisijos tarnyboms, kad jos atliktų analizę, neatsižvelgiant į darbų programą. Standartai, parengti produktams, kurių neapima šis mandatas, neturi suderinto standarto statuso. Reikia atsižvelgti ne tik į Direktyvos [98/34] 4 straipsnio 1 dalies nuostatas, bet ir į tai, ar produktai, kuriuos apima šis mandatas, priskirtini [prie] atitikties patvirtinimo sistem[os] pagal atitinkamą Komisijos sprendimą, o taip nėra produktų, kurių neapima šis mandatas, atveju.

6. Visi pasiūlymai siekiant pridėti ilgaamžiškumo savyb[ių] ar aspekt[ų], nenumatyt[ų] mandate, bet techninio komiteto laikom[ų] būtinais, turi būti pateikti atskirame darbų programos skyriuje ir yra nagrinėjami Komisijos tarnybų.

<...>

8. ESK techniniai komitetai privalo pateikti techninį sprendimą nustatant mandato savybes, atsižvelgdami į toliau nurodytas sąlygas. Siūlomi bandymų metodai turi būti tiesiogiai susiję su atitinkama reikalaujama savybe ir neturi būti pateikiama nuoroda į savybių nustatymo metodus, kurių nereikalaujama mandate. Ilgaamžiškumo reikalavimai turi būti taikomi atsižvelgiant į esamą technikos būklę.

9. Rėmimasis bandymų (skaičiavimų) metodais turi atitikti siekiamą suderinimą. Paprastai remiamasi vienu metodu nustatant kiekvieną tam tikros medžiagos ar medžiagų grupės savybę.

Tačiau jei nustatant tą pačią medžiagos ar medžiagų grupės savybę dėl pateisinamų priežasčių remiamasi daugiau nei vienu metodu, tai turi būti pagrįsta. Tokiu atveju visi nurodyti metodai turi būti sujungti jungtuku „arba“ ir turi būti pateikta taikymo nuoroda.

Kitais atvejais, siekiant nustatyti vieną savybę, galimi du ar daugiau bandymų arba skaičiavimo metodai, tik jei yra ar gali būti sukurtas jų tarpusavio ryšys. Tokiu atveju atitinkamame suderintame standarte turi būti nurodytas vienas metodas kaip referencinis metodas.

Bandymų ir (arba) skaičiavimų metodai, kai galima, turi būti horizontalaus pobūdžio ir apimti kuo platesnį produktų spektrą.

<...>

12. Šio mandato apimtis prireikus gali būti keičiama ar papildoma. Komisijos pritarimas darbų programai nereiškia pritarimo visiems nurodytiems elementams, kaip referenciniams standartams. Techniniai komitetai privalo įrodyti tiesioginį ryšį tarp šių elementų ir būtinybės suderinti produktus, numatytą naudojimą ir mandate nurodytas savybes. Be to, pritarimas šiai programai nereiškia, kad ESK negalės pridėti naujų elementų, jog būtų visiškai laikomasi mandato sąlygų.

<...>

15. ESK / EESK nedelsdamas informuoja Komisiją apie bet kokią problemą, susijusią su mandato įgyvendinimu, ir pateikia metinę ataskaitą apie darbų, padarytų įgyvendinant šį mandatą, eigą.

16. Ataskaitoje apie darbų eigą pateikiamas atliktų darbų aprašymas ir nurodomi iškilę politiniai ar techniniai sunkumai, ypač tie, kurie gali lemti valstybės narės valdžios institucijų sprendimą pateikti prieštaravimus ar pasinaudoti [d]irektyvos [98/34] 5 straipsnio 1 dalimi.

17. Prie darbų eigos ataskaitos pridedami paskutiniai projektai dėl kiekvieno standarto, nurodyto mandate, ir paskutinės ataskaitos apie subrangovams perduotus darbus.

<...>

19. ESK / EESK pritarti šiam mandatui gali tik Komisijos tarnyboms pritarus darbų programai.

<...>

21. ESK / EESK pateikia galutinius projektus dėl suderintų Europos standartų ir tam tikrų lydinčiųjų standartų Komisijos tarnyboms tam, kad būtų patvirtintas jų atitikimas šiam mandatui remiantis tvarkaraščiu, dėl kurio sutarė ESK / EESK ir Komisija ir kuris nurodytas II.2.d punkte.“

15 Minėto dokumento III skyrius „Suderinti standartai“ suformuluotas taip:

„1. Suderinti standartai parengiami tam, kad galėtų būti įrodytas 1 ir 2 prieduose nurodytų produktų tinkamumas atitikti esminius reikalavimus. Kadangi vienas iš direktyvos tikslų yra pašalinti prekybos kliūtis, joje nustatyti standartai formuluojami, kiek įmanoma, pagal medžiagos eksploatacines savybes (direktyvos 7 straipsnio 2 dalis), atsižvelgiant į aiškinamuosius dokumentus.

2. Suderintame standarte nurodyta:

<...>

— metodai (skaičiavimo, bandymų ar kt.) ar nuoroda į standartą, kuriame pateikti šių savybių nustatymo metodai;

<...>“

16 Mandato M 125 1–3 prieduose atitinkamai patikslinta mandato taikymo sritis, jo techninis referencinis pagrindas ir jo reikalavimai atitikties patvirtinimo srityje.

– Suderintas standartas EN 13242:2002

17 Suderinto standarto EN 13242:2002 1 punkto antroje pastraipoje skelbiama, kad jis „apima produktų šiame [suderintame standarte] atitikimo vertinimą“.

18 Šio suderinto standarto 6 punktas „Cheminės savybės“ suformuluotas taip:

„6.1 Bendrosios nuostatos

Poreikis atlikti bandymus ir deklaruoti visas šiame straipsnyje nurodytas savybes kinta atsižvelgiant į skaldos panaudojimą ar jos kilmę. Jei reikia, 6 straipsnyje nurodyti bandymai turi būti atlikti siekiant nustatyti atitinkamas chemines savybes.

<...>

6.3 Bendras sieros kiekis

Jei reikia, bendras sieros kiekis skaldoje, kuris apibrėžiamas remiantis standarto EN 1744-1:1998 [priimto ESK nesilaikant jokio Komisijos mandato ir procedūros, numatytos [d]irektyvos 7 straipsnyje] 11 straipsniu, turi būti išreikštas pagal atitinkamas 13 lentelėje [„Bendro sieros kiekio maksimalių verčių kategorijos“] nustatytas kategorijas:

Skalda	**Bendras sieros kiekis** %	**Kategorija** S
Skalda, išskyrus ore atvėsusį aukštakrosnės šlaką	≤ 1	S_1
	> 1	$S_{deklaruotoji}$
	Nereikalaujama	
Ore atvėsęs aukštakrosnės šlakas	≤ 2	S_2
	> 2	$S_{deklaruotoji}$
	Nereikalaujama	S_{NR}

<...>“

19 Minėto suderinto standarto „ZA priede (Informacinis) – Europos standarto sąlygos, susijusios su ES direktyvose numatytais esminiais reikalavimais ir kitomis nuostatomis“ skelbiama, be kita ko, kad „šiame priede nurodyto Europos standarto EN 13242:2002 straipsniai atitinka mandato, suteikto remiantis [Direktyva 89/106], reikalavimus“ ir kad „atitiktis šioms sąlygoms reiškia šiuo Europos standartu apimamos skaldos tinkamumo naudoti pagal nurodytą paskirtį prezumpciją“.

20 Suderinto standarto EN 13242:2002 nuorodos buvo paskelbtos 2003 m. kovo 27 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 75, 2003, p. 8).

Airijos teisė

Įstatymas dėl prekių pardavimo ir paslaugų teikimo

21 1980 m. Įstatymo dėl prekių pardavimo ir paslaugų teikimo (*Sale of Goods and Supply of Services Act* 1980) 10 straipsniu į 1893 m. Įstatymą dėl prekių pardavimo (*Sale of Goods Act 1893*) buvo įtrauktas 14 straipsnis, pagal kurį:

„1. Pirkimo-pardavimo sutartis neapima numanomų kokybės ar tinkamumo naudoti tam tikrai paskirčiai garantiją nustatančių sąlygų, nebent kitaip būtų nustatyta šiame ar kituose įstatymuose.

2. Kai pardavėjas, vykdydamas komercinę veiklą, parduoda prekes, pirkimo–pardavimo sutartis apima numanomą sąlygą, kad pagal sutartį tiekiamos prekės yra tinkamos prekiauti kokybės, jei nėra vienos iš šių sąlygų:

a) trūkumų, aiškiai nurodytų prieš sudarant sutartį, siekiant atkreipti pirkėjo dėmesį; arba

b) jei pirkėjas prieš sudarydamas sutartį apžiūri prekes ieškodamas trūkumų, kuriuos per tokią apžiūrą įmanoma nustatyti.

3. Prekės yra tinkamos prekiauti kokybės, jeigu jos tinka naudoti pagal paskirtį, dėl kurios tokios rūšies prekės paprastai perkamos, ir yra tokios ilgaamžės, kiek galima tikėtis atsižvelgiant į joms taikomą aprašymą, kainą (jei galima) ir visas kitas reikšmingas aplinkybes, o bet kokia šiame akte esanti nuoroda į prekybai netinkamas prekes aiškinama atitinkamai.

4. Kai pardavėjas, vykdydamas komercinę veiklą, parduoda prekes, o pirkėjas tiesiogiai ar netiesiogiai informuoja pardavėją apie konkrečią paskirtį, dėl kurios prekės yra perkamos, pirkimo–pardavimo sutarčiai taikoma numanoma sąlyga, kad pagal ją tiekiamos prekės yra pagrįstai tinkamos naudoti pagal tą paskirtį, nesvarbu, ar tokios prekės paprastai tiekiamos išlaikant šią paskirtį, nebent iš aplinkybių matyti, kad pirkėjas nepasitiki pardavėjo įgūdžiais ar sprendimu arba jam atrodo nepagrįsta juo pasitikėti.

<...>“

Standartas I.S. EN 13242:2002

22 Standartas EN 13242:2002 Airijoje buvo perkeltas Airijos standartizacijos tarnybos (*National Standard Authority of Ireland*) standartu I.S. EN 13242:2002.

Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

23 *James Eliott Construction* statant *Ballymun* jaunimo centrą (Dublinas, Airija) pateiktose specifikacijose nurodyta, be kita ko, kad pastato vidaus grindys turi būti iškłotos ant 225 mm „*Clause 804 brutto* rūšies skaldyto akmens, atitinkančio Įmonių departamento specifikaciją“. Šiuo tikslu *Irish Asphalt* tiekė *Eliott Construction* produktą pavadinimu „Clause 804 brutto“.

24 Užbaigus darbus pradėjo atsirasti įtrūkimų grindyse ir sienose, todėl pastatas negalėjo būti naudojamas. *James Elliott Construction* prisiėmė atsakomybę ir atliko pastato rekonstravimo darbus už 1,5 milijono eurų.

25 2008 m. birželio 13 d. *James Elliott Construction* pareiškė ieškinį dėl žalos atlyginimo bendrovei *Irish Asphalt*, motyvuodama tuo, kad nagrinėjamų pažeidimų atsirado dėl jos tiekiamoje skaldoje „Clause 804“ esančio pirito.

26 2011 m. gegužės 25 d. sprendimu *High Court* (Aukštasis teismas, Airija) nusprendė, kad betono pažeidimų atsirado dėl *Irish Asphalt* bendrovei *James Elliott Construction* tiekiamoje skaldoje esančio pirito. Šiuo aspektu jis konstatavo, kad iš pastato paimti skaldos mėginiai parodė, kad ji neatitiko Airijos standarto I.S. EN 13242:2002, kuriuo perkeliamas Europos standartas EN 13242:2002, ypač dėl jame esančio sieros kiekio.

27 Tad jis nusprendė, kad *Irish Asphalt* pažeidė sutartinius įsipareigojimus, pagal kuriuos ji, remiantis Įstatymo dėl prekių pardavimo 14 straipsnio 2 dalimi, turi tiekti „tinkamos prekiauti kokybės“ ir „tinkamą naudoti“ skaldą.

28 *Irish Asphalt* apskundė šį sprendimą *Supreme Court* (Aukščiausiasis Teismas, Airija).

29 2014 m. gruodžio 2 d. *Supreme Court* (Aukščiausiasis Teismas) priėmė sprendimą, kuriame išnagrinėti tik klausimai, susiję su nacionaline teise, ir kuriuo buvo atmestas skundas, nenagrinėjant jokių klausimų, susijusių su Sąjungos teise.

30 Šiuo aspektu šiam teismui visų pirma kilo klausimas dėl suderintų Europos standartų statybos produktams teisinio statuso ir dėl jų reikšmės sutartiniams santykiams tarp dviejų privačių šalių, jei prekių tiekimo sutartyje daroma nuoroda į suderinto standarto taikymą; antra, dėl Europos standarto

EN 13242:2002 aiškinimo, kiek tai susiję su jo apimtimi ir turiniu, ypač dėl prezumpcijų, sukurtų laikantis šio standarto, ir jas paneigiančių pagrindų; ir, trečia, dėl ryšio tarp nacionalinės teisės nuostatų, lemiančių tam tikrų numanomų sutartinių sąlygų buvimą, ir valstybėms narėms tenkančios informavimo pareigos taikant Direktyvą 98/34.

31 Šiomis aplinkybėmis *Supreme Court* (Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. a) Jei sutarties, kurią reglamentuoja privatinė teisė, sąlygos įpareigoja šalį tiekti prekę, pagamintą laikantis nacionalinio standarto, kuris buvo priimtas įgyvendinant Europos standartą remiantis Europos Komisijos mandatu, suteiktu pagal Direktyvos 89/106 nuostatas, ar minėto standarto aiškinimas yra klausimas, dėl kurio Teisingumo Teismo galima prašyti priimti prejudicinį sprendimą remiantis SESV 267 straipsniu?

b) Jei atsakymas į 1 klausimo a punktą būtų teigiamas, ar pagal standartą EN 13242:2002 reikalaujama, kad jo laikymasis arba pažeidimas būtų įrodytas tik bandymais, gamybos ir (arba) tiekimo metu atliktais pagal standarte EN 13242:2002 nurodytus ir ESK patvirtintus (neturint atitinkamo mandato) standartus; ar standarto pažeidimas (ir todėl sutarties pažeidimas) gali būti įrodytas vėliau atliktais bandymais, jei tokių bandymų rezultatai logiškai patvirtina minėto standarto pažeidimą?

2. Ar nagrinėdamas privatinės teisės ginčą dėl sutarties pažeidimo, susijusio su produktu, pagamintu laikantis Europos standarto, priimto Europos Komisijai suteikus mandatą pagal [Direktyvą 89/106], nacionalinis teismas privalo netaikyti nacionalinės teisės nuostatų, nustatančių [numanomas sutarties] sąlygas dėl tinkamumo prekiauti ir naudoti pagal paskirtį arba kokybės, remdamasis tuo, kad [šios] teisės aktų nuostatos ar jų taikymas sukuria standartus arba nustato technines specifikacijas ar reikalavimus, apie kuriuos nebuvo pranešta laikantis Direktyvos 98/34 nuostatų?

3. Ar nagrinėdamas ginčą dėl pagal privatinę teisę sudarytos sutarties [neįvykdymo], atsiradusio pažeidus pagal standartą EN 13242:2002 pagaminto produkto tinkamumo prekiauti ir naudoti pagal paskirtį sąlygą (sutarčiai taikomos pagal įstatymą, nebent šalys ją būtų pakeitusios ar sutariusios kitaip), nacionalinis teismas privalo preziumuoti, kad produktas yra tinkamos kokybės prekiauti ir naudoti pagal paskirtį, ir, jei taip, ar tokia prezumpcija gali būti paneigta jo neatitiktį standartui EN 13242:2002 įrodžius bandymais, produkto tiekimo metu atliktais vadovaujantis standarte EN 13242:2002 nurodytais bandymų ir protokolų aprašais?

4. Jei abu atsakymai į 1 klausimo a punktą ir į 3 klausimą būtų teigiami, ar viso skaldoje esančio sieros kiekio ribos nustatymas standarte EN 13242:2002 arba juo remiantis reiškia, kad tokios ribos būtina laikytis, *inter alia*, tam, kad atsirastų prezumpcija dėl produkto kokybės arba tinkamumo naudoti?

5. Jei atsakymai į 1 klausimo a punktą ir į 3 klausimą būtų teigiami, ar įrodymas, kad produktas žymimas EB ženklu, reikalingas norint remtis standarto EN 13242:2002 ZA priedo ir (arba) Direktyvos 89/106 4 straipsnyje įtvirtinta prezumpcija?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl 1 klausimo a punkto, susijusio su Teisingumo Teismo kompetencija

32 Savo 1 klausimo a punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti ar SESV 267 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad kai nacionalinis teismas nagrinėja ginčą, susijusį su privatinės teisės reglamentuojama sutartimi, įpareigojančia šalį tiekti produktą, atitinkantį nacionalinį standartą, kuriuo perkeliamas suderintas standartas, kaip tai suprantama pagal

Direktyvos 89/106 4 straipsnio 1 dalį, ir kurio nuorodos buvo Komisijos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje, Teisingumo Teismas yra kompetentingas aiškinti šį standartą, nagrinėdamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

33 Visų pirma, reikia, viena vertus, pažymėti, kad pagal sprendimą pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagrindinėje byloje nagrinėjamu techniniu standartu I.S. EN 13242:2002 Airijos standartizacijos tarnyba į Airijos teisę perkėlė suderintą standartą EN 13242:2002. Todėl prasmė, kurią reikia suteikti pirmajam standartui, tiesiogiai priklauso nuo antrojo standarto aiškinimo.

34 Kita vertus, reikia priminti, kad, remiantis teismų praktika, Teisingumo Teismas yra kompetentingas aiškinti teisės aktus, kurie, nors buvo priimti organų, kurie negali būti kvalifikuojami kaip „Sąjungos institucijos, įstaigos ar organai“, vis dėlto yra Sąjungos teisės akto įgyvendinimo ar taikymo priemonės pobūdžio (šiuo klausimu žr. 1990 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Sevince*, C-192/89, EU:C:1990:322, 10 punktą ir 1993 m. sausio 21 d. Sprendimo *Deutsche Shell*, C-188/91, EU:C:1993:24, 17 punktą), nes tokią išvadą pagrindžia pats SESV 267 straipsnio tikslas užtikrinti vienodą visų nuostatų, kurios yra Sąjungos teisės sistemos dalis, taikymą, siekiant išvengti, kad jų poveikis nesiskirtų nuo jų aiškinimo skirtingose valstybėse narėse (1990 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Sevince*, C-192/89, EU:C:1990:322, 11 punktas).

35 Be to, Teisingumo Teismas taip pat patikslino, kad tai, jog Sąjungos teisės aktas nėra įpareigojantis, nėra kliūtis Teisingumo Teismui priimti sprendimą per prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrą, remiantis SESV 267 straipsniu dėl šio akto aiškinimo (1993 m. sausio 21 d. Sprendimo *Deutsche Shell*, C-188/91, EU:C:1993:24, 18 punktas).

36 Konkrečiau kalbant apie suderintą standartą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje, reikia pažymėti, kad Direktyvos 89/106 4 straipsnio 1 dalyje suderinti standartai apibrėžiami kaip techninės specifikacijos, priimtos ESK, EESK arba abiejų, Komisijai suteikus mandatą pagal Direktyvą 83/189, kurie yra, kaip matyti iš šios direktyvos šeštos ir septintos konstatuojamųjų dalių, esminių reikalavimų, apibrėžtų jos I priede, sukonkretinimas techniniu lygiu.

37 Pagal Direktyvos 89/106 7 straipsnio 3 dalį Europos standartų organizacijoms nustačius standartus, Komisija paskelbia nuorodą į tokius standartus *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

38 Taikant Direktyvos 89/106 4 straipsnio 2 dalį, siejamą su jos vienuolikta konstatuojamąja dalimi, šiuo paskelbimu produktams, kuriems taikoma ši direktyva ir kurie tenkina technines specifikacijas, apibrėžtas su šiais produktais susijusiuose suderintuose standartuose, taikoma atitikties minėtos direktyvos esminiams reikalavimams prezumpcija (šiuo klausimu žr. 2010 m. spalio 21 d. Sprendimo *Latchways ir Eurosafe Solutions*, C-185/08, EU:C:2010:619, 31 punktą), kuri leidžia juos žymėti EB ženklu.

39 Ši atitikties Direktyvos 89/109 esminiams reikalavimams prezumpcija ir žymėjimas EB ženklu suteikia susijusiam produktui, remiantis šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalimi, siejama su jos dvylikta konstatuojamąja dalimi, galimybę judėti, būti pateiktam į rinką ir būti laisvai naudojamam visų Sąjungos valstybių narių teritorijoje.

40 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad suderintas standartas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, priimtas remiantis Direktyva 89/106 ir kurio nuorodos buvo paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, yra Sąjungos teisės dalis, todėl remiantis tokio standarto nuostatomis nustatoma, ar Direktyvos 89/106 4 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta prezumpcija taikoma atitinkamam produktui, ar ne.

41 Iš tiesų šio produkto atitiktis tokiame standarte įtvirtintiems techniniams reikalavimams leidžia preziumuoti, kad šis produktas atitinka Direktyvoje 89/106 įtvirtintus esminius reikalavimus. Remiantis tuo galima daryti išvadą, kad minėtam produktui leidžiama judėti, būti pateiktam į rinką ir būti laisvai naudojamam visų Sąjungos valstybės narių teritorijoje, o tai reiškia, kad, taikant šios direktyvos

6 straipsnio 1 dalį, valstybės narės negali, be kita ko, nustatyti šiems produktams papildomų reikalavimų dėl jų veiksmingo patekimo į rinką ir jų naudojimo jų teritorijoje (šiuo klausimu žr. 2014 m. spalio 16 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-100/13, EU:C:2014:2293, 55, 56 ir 63 punktus).

42 Nors statybos produkto atitiktis esminiams reikalavimams, įtvirtintiems Direktyvoje 89/106, iš tiesų gali būti įrodyta, prireikus – kitomis priemonėmis nei atitikties suderintiems standartams įrodymai, tai nepaneigia su suderintu standartu susijusios teisės poveikio buvimą.

43 Reikia pažymėti, kad nors tokio suderinto standarto parengimas, žinoma, patikėtas privatinės teisės subjektui, vis dėlto tai yra būtina ir griežtai apibrėžta šioje direktyvoje įtvirtintų esminių reikalavimų įgyvendinimo priemonė, parengta Komisijos iniciatyva ir jai vadovaujant bei prižiūrint, o šios priemonės teisinis poveikis turi būti iš anksto Komisijos paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

44 Šiuo atveju standartas EN 13242:2002 buvo parengtas remiantis Komisijos ESK suteiktu mandatu M 125, vadovaujantis Direktyvos 89/106, kurios II skyriaus 8 punkte numatyta, kad ESK privalo pateikti techninį sprendimą nustatant šio mandato savybes, atsižvelgdami į jame nurodytas sąlygas, 7 straipsniu. Šiuo aspektu Komisija minėto mandato 1 ir 2 prieduose tiksliai nustatė jo taikymo sritį ir nuorodos techninį pagrindą produktų, dėl kurių ji įpareigoja nustatyti eksploatavimo ir patvarumo savybes, šeimoms ir pošeimiams. Taikydama to paties mandato 3 priedą Komisija taip pat reikalavo, kad ESK suderintame standarte, kurį reikia parengti, nurodytų tam tikrą atitikties patvirtinimo sistemų skaičių.

45 Iš mandato M 125 II skyriaus 1 ir 9 punktų taip pat matyti, kad, pirma, prieš standartizavimo organo pritarimą šiam mandatui šis organas per Komisijos nustatytą terminą turi parengti darbų programą, kuriai ji turi pritarti. Antra, pagal šio skyriaus 5 ir 6 punktus bet koks pasiūlymas pridėti savybių, nesančių šiame mandate, turi būti pateiktas Komisijai išnagrinėti. Trečia, pagal minėto skyriaus 15–17 ir 21 punktus standartizavimo organų darbai turi būti išsamiai prižiūrimi Komisijos ir kartu taikoma reguliarios ataskaitos jai pareiga, taip pat šios institucijos galutinių projektų atitikties suderintiems standartams kontrolė, prieš paskelbiant jų nuorodas *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

46 Be to, ir kaip tai matyti iš 2014 m. spalio 16 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija* (C-100/13, EU:C:2014:2293), Komisija SESV 258 straipsnyje numatytu ieškiniu dėl įsipareigojimų neįvykdymo prižiūri suderintų standartų visavertį veikimą. Šiame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad statybos produktams, kuriems taikomi keli suderinti standartai, nustačiusi papildomus reikalavimus veiksmingam šių produktų patekimui į rinką ir jų naudojimui Vokietijos teritorijoje susijusi valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 89/106 4 straipsnio 2 dalį ir 6 straipsnio 1 dalį.

47 Todėl į 1 klausimo a punktą reikia atsakyti, kad SESV 267 straipsnio pirma pastraipa aiškintina taip, kad Teisingumo Teismas yra kompetentingas prejudicinėje byloje aiškinti suderintą standartą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 89/106 4 straipsnio 1 dalį, ir kurio nuorodas Komisija paskelbė *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

Dėl 1 klausimo b punkto

48 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į 1 klausimo a puntą, reikia atsakyti į pirmojo klausimo b punktą, kuriuo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar suderintas standartas EN 13242:2002 turi būti aiškinamas taip, kad jis leidžia, esant ginčui dėl privatinės teisės reglamentuojamos sutarties, įpareigojančios šalį tiekti nacionalinį standartą, kuriuo perkeliamas suderintas standartas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 89/106 4 straipsnio 1 dalį, ir kurio nuorodos buvo paskelbtos Komisijos *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje, atitinkantį

produktą, nustatyti šio suderinto standarto techninių specifikacijų nesilaikymą kitais tyrimų metodais, nei aiškiai numatytaisiais, ir ar šie metodai gali būti naudojami bet kuriuo metu per produkto ekonominio naudingumo laikotarpį.

49 Visų pirma reikia konstatuoti, kad, remiantis suderinto standarto EN 13242:2002 1 skyriaus antrąja pastraipa, pagal kurią jis „apima produktų atitikties [minėtam] Europos standartui vertinimą“, šio suderinto standarto 6 punkto „Cheminės savybės“ 6.3 dalyje numatyta, kad bendras sieros kiekis skaldoje, kuris turi būti išreikštas pagal atitinkamas šio suderinto standarto 13 lentelėje „Bendro sieros kiekio maksimalių verčių kategorijos“ nustatytas kategorijas, nustatomas remiantis Europos standartu EN 1744-1:1998.

50 Vis dėlto reikia priminti, kaip patvirtina ir Direktyvos 89/106 ketvirta konstatuojamoji dalis, kad jos tikslas – panaikinti prekybos kliūtis, sudarant sąlygas laisvai prekiauti statybos produktais Sąjungoje (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 18 d. Sprendimo *Elenca*, C-385/10, EU:C:2012:634, 15 punktą).

51 Darytina išvada, kad Direktyva 89/106, kuri turi apibrėžtą tikslą panaikinti prekybos kliūtis, siekiama suderinti ne statybos produktų konkretaus panaudojimo sąlygas ir tvarką, juos įtraukiant į pastatus ir civilinę inžineriją, bet šių produktų patekimo į rinką tvarką.

52 Taigi Direktyva 89/106 ir suderintas standartas EN 13242:2002, ypač jo 6.3 punktas, įtvirtinantys sieros kiekio skaldoje nustatymo tvarką, atlieka nacionalinės teisės aktų, taikomų įrodymams sutartiniuose ginčuose, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, suderinimą tik jei kalbama apie statybos produkto atitikties sutartinėms specifikacijoms nustatymo tvarką arba apie momentą, kada tokio statybos produkto atitiktis turi būti nustatyta.

53 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į 1 klausimo b punktą reikia atsakyti, kad suderintas standartas EN 13242:2002 turi būti aiškinamas taip, kad jis nesaisto nacionalinio teismo esant ginčui dėl privatinės teisės reglamentuojamos sutarties, įpareigojančios šalį tiekti nacionalinį standartą, kuriuo perkeliamas suderintas standartas, atitinkantį statybos produktą, kiek tai susiję su statybos produkto atitikties sutartinėms specifikacijoms nustatymo tvarka arba momentu, kada tokio statybos produkto atitiktis turi būti nustatyta.

Dėl trečiojo klausimo

54 Savo trečiuoju klausimu, kurį toliau reikia nagrinėti, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 89/106 4 straipsnio 2 dalis, siejama su jos dvylikta konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinama taip, kad statybos produkto, pagaminto laikantis suderinto standarto, naudojimo tinkamumo prezumpcija taikoma nacionaliniam teismui siekiant nustatyti tokio produkto prekinę kokybę ar tinkamumą naudoti, kai pagal bendro pobūdžio nacionalinės teisės aktus, reglamentuojančius prekių, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, pardavimą, reikalaujama, kad statybos produktas turėtų tokių savybių. Jeigu atsakymas būtų teigiamas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo klausia dėl šios prezumpcijos paneigimo tvarkos.

55 Pagal Direktyvos 89/106 2 straipsnio 1 dalį jos tikslas yra užtikrinti, kad statybos produktai, skirti naudoti statiniuose, galėtų būti teikiami rinkai tik su sąlyga, jeigu jie tinka numatytam tikslui, tai yra, jų charakteristikos yra tokios, kad statiniai, į kuriuos jie bus įmontuojami, surenkami, pritvirtinami arba instaliuojami, gali, jeigu jie tinkamai suprojektuoti ir pastatyti, tenkinti esminius reikalavimus, išdėstytus šios direktyvos 3 straipsnyje, kai tokie tų statinių reikalavimai numatyti norminiuose aktuose.

56 Šiuo aspektu, kaip tai buvo priminta šio sprendimo 39 punkte, Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė tinkamumo naudoti prezumpcijos mechanizmą, pagal kurį produktas, kuris atitinka esminius reikalavimus, numatytus Direktyvos 89/106 3 straipsnyje ir sukonkretintus suderintame standarte, gali, remiantis šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalimi, siejama su jos dvylikta konstatuojamąja dalimi, judėti, būti pateiktas į rinką ir būti laisvai naudojamas visų valstybių narių teritorijoje.

57 Darytina išvada, kad tokia atitikties prezumpcija siekiama tik leisti statybos produktui, atitinkančiam suderintame standarte nustatytas sąlygas, laisvai judėti Sąjungoje.

58 Taigi dėl tų pačių priežasčių, kurios nurodytos šio sprendimo 51 punkte, Direktyva 89/106 neturėtų būti aiškinama kaip atliekanti galimai numanomų nacionalinių taisyklių, taikomų statybos produktų pardavimo sutartims suderinimą.

59 Tinkamumo naudoti prezumpcija, numatyta Direktyvos 89/106 4 straipsnio 2 dalyje, siejamoje su jos dvylikta konstatuojamąja dalimis, neturėtų būti taikoma nagrinėjant ginčą dėl sutarties, siekiant įvertinti, ar viena iš sutarties šalių laikosi sutartinio pobūdžio nacionalinio reikalavimo.

60 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į šio trečiojo klausimo pirmą dalį, nereikia atsakyti į jo antrą dalį.

61 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 89/106 4 straipsnio 2 dalis, siejama su jos dvylikta konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinama taip, kad statybos produkto, pagaminto laikantis suderinto standarto, naudojimo tinkamumo prezumpcija netaikoma nacionaliniam teismui siekiant nustatyti tokio produkto prekinę kokybę ar tinkamumą naudoti, kai pagal bendro pobūdžio nacionalinės teisės aktus, reglamentuojančius prekių, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, pardavimą, reikalaujama, kad statybos produktas turėtų tokių savybių.

Dėl ketvirtojo ir penktojo klausimų

62 Kadangi ketvirtasis ir penktasis klausimai prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo buvo pateikti tik jei į pirmojo klausimo a punktą ir į trečiąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, į juos nereikia atsakyti.

Dėl antrojo klausimo

63 Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 98/34 1 straipsnio 11 punktas turi būti aiškinamas taip, kad, esant ginčui tarp dviejų privačių asmenų dėl sutartinio pobūdžio teisių ir pareigų, nacionalinis teismas neturi taikyti nacionalinės teisės nuostatų, kaip antai reikšmingų pagrindinėje byloje, skelbiančių, nebent šalys sutaria kitaip, numanomas sutarties sąlygas, susijusias su tinkamumu prekiauti ar parduodamų produktų tinkamumu naudoti ar kokybe, motyvuojant tuo, kad šios teisės nuostatos yra „techninis reglamentas“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 11 punktą, apie kurį valstybė narė nepranešė Komisijai, kaip to reikalaujama pagal minėtos direktyvos 8 straipsnio 1 dalį.

64 Visų pirma reikia priminti, kaip teisingai nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, nacionalinio techninio reglamento, apie kurį nebuvo pranešta remiantis Direktyvos 98/34 8 straipsniu, netaikomumu galima remtis kilus ginčui tarp privačių asmenų (žr. 1996 m. balandžio 30 d. Sprendimo *CIA Security International*, C-194/94, EU:C:1996:172, 54 punktą ir 2000 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Unilever*, C-443/98, EU:C:2000:496, 40–43, 48 ir 49 punktus).

65 Iš pradžių vis dėlto reikia patikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai iš tiesų yra „techninis reglamentas“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 11 punktą.

66 Iš šios nuostatos matyti, kad sąvoka „techninis reglamentas“ apima tris kategorijas, t. y. visų pirma „technines specifikacijas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 3 punktą, antra, „kitus reikalavimus“, kaip apibrėžta šios direktyvos 1 straipsnio 4 punkte, ir, trečia, draudimą gaminti, importuoti, prekiauti ar naudoti produktą, nurodytą tos pačios direktyvos 1 straipsnio 11 punkte (2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Ivansson ir kt.*, C-307/13, EU:C:2014:2058, 16 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

67 Šiuo atveju matyti, pirma, kad nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pačios arba kaip jas aiškina Airijos teismai, nepriskirtinos prie sąvokos „techninės specifikacijos“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 3 punktą. Iš tiesų ši sąvoka taikoma išimtinai nacionalinėms priemonėms, kuriose kalbama apie patį produktą ar jo pakuotę ir kuriose taip nustatoma viena iš reikalaujamų produkto savybių (2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Ivansson ir kt.*, C-307/13, EU:C:2014:2058, 19 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Tačiau taip akivaizdžiai nėra reikalavimo, taikomo, nebent šalys susitaria kitaip, bendrai visų produktų pardavimui, atveju.

68 Antra, dėl tos pačios priežasties tokios nuostatos neturėtų būti kvalifikuojamos kaip „kiti reikalavimai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 4 punktą.

69 Šiuo aspektu Teisingumo Teismas patikslino: tam, kad atitinkamas nacionalines priemones būtų galima laikyti „kitais reikalavimais“, kaip jie suprantami pagal šią nuostatą, jos turi sudaryti sąlygas, galinčias daryti didelę įtaką atitinkamo gaminio sudėčiai, pobūdžiui ar prekybai juo, nes nacionalinės nuostatos, kurios yra bendro pobūdžio, negali sudaryti tokių sąlygų, todėl negali būti kvalifikuojamos kaip „kiti reikalavimai“ (žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Ivansson ir kt.*, C-307/13, EU:C:2014:2058, 26 ir 27 punktus bei juose nurodytą teismų praktiką).

70 Trečia, pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai nepatenka į Direktyvos 98/34 1 straipsnio 11 punkte nurodytą techninių reglamentų kategoriją, nes, apsiribojant numanomų sutartinių reikalavimų paskelbimu, jose nėra jokio draudimo, kaip jis suprantamas pagal šią direktyvą, gaminį gaminti, importuoti, parduoti ar naudoti, arba teikti paslaugą, arba ja naudotis, arba steigti paslaugų teikėjo verslą.

71 Todėl Direktyva 98/34 netaikytina numanomiems sutartiniams reikalavimams, kaip antai nustatytiems pagrindinėje byloje nagrinėjamais teisės aktais.

72 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 98/34 1 straipsnio 11 punktas turi būti aiškinamas taip, kad nacionalinės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, skelbiančios, nebent šalys susitaria kitaip, numanomas sutarties sąlygas, susijusias su tinkamumo prekiauti ar parduodamų produktų tinkamumu naudoti ar kokybe, nėra „techniniai reglamentai“, kaip jie suprantami pagal šią nuostatą, apie kurių projektus turi būti iš anksto pranešta, kaip numatyta šios direktyvos 8 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

73 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. **SESV 267 straipsnio pirma pastraipa turi būti aiškinama taip, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra kompetentingas prejudicinėje byloje aiškinti suderintą standartą, kaip tai suprantama pagal 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/106/EEB dėl**

valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su statybos produktais, derinimo, iš dalies pakeistos 1993 m. liepos 22 d. Tarybos direktyva 93/68/EEB, 4 straipsnio 1 dalį, ir kurio nuorodas Europos Komisija paskelbė *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

2. **Suderintas standartas EN 13242:2002 „Kelių mineralinės medžiagos nesurištiems ir hidrauliškai surištiems mišiniams, naudojamiems inžineriniams statiniams ir keliams tiesti“ turi būti aiškinamas taip, kad jis nesaisto nacionalinio teismo, esant ginčui dėl privatinės teisės reglamentuojamos sutarties, įpareigojančios šalį tiekti nacionalinį standartą, kuriuo perkeliamas suderintas standartas, atitinkantį statybos produktą, kiek tai susiję su statybos produkto atitikties sutartinėms specifikacijoms nustatymo tvarka arba momentu, kada tokio statybos produkto atitiktis turi būti nustatyta.**

3. **Direktyvos 89/106, iš dalies pakeistos Direktyva 93/68, 4 straipsnio 2 dalis, siejama su jos dvylikta konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinama taip, kad statybos produkto, pagaminto laikantis suderinto standarto, naudojimo tinkamumo prezumpcija netaikoma nacionaliniam teismui siekiant nustatyti tokio produkto prekinę kokybę ar tinkamumą naudoti, kai pagal bendro pobūdžio nacionalinės teisės aktus, reglamentuojančius prekių, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, pardavimą, reikalaujama, kad statybos produktas turėtų tokių savybių.**

4. **1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką, paskutinį kartą iš dalies pakeistos 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/96/EB, 1 straipsnio 11 punktas turi būti aiškinamas taip, kad nacionalinės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, skelbiančios, nebent šalys susitaria kitaip, numanomas sutarties sąlygas, susijusias su tinkamumo prekiauti ar parduodamų produktų tinkamumu naudoti ar kokybe, nėra „techniniai reglamentai“, kaip jie suprantami pagal šią nuostatą, apie kurių projektus turi būti iš anksto pranešta, kaip numatyta Direktyvos 98/34, iš dalies pakeistos Direktyva 2006/96, 8 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje.**

Parašai.